

Pracovný materiál Kancelárie Rady na zasadnutie Rady dňa 11. 9. 2024

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z.

Podnet na preverenie č.: 0178/SO/2024

Programová služba: Rádio Slovensko

Vysielateľ: Rozhlas a televízia Slovenska/Slovenská televízia a rozhlas

Číslo autorizácie vysielania: AR/1

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 ods. 1 až 4 a § 110 ods. 2 písm. e) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“) v senáte 2 zloženom z predsedu senátu doc. Mgr. Pavla Izraela, PhD. a členiek senátu Mgr. Andrey Cox a Mgr. Kataríny Začkovej postupom podľa § 150 zákona č. 264/2022 Z. z. preverila podnet na preverenie evidovaný pod č. 0178/SO/2024 smerujúci voči vysielaniu programovej služby Rádio Slovensko vysielateľa Rozhlas a televízia Slovenska a uznala podnet na preverenie podľa ustanovenia § 150 ods. 16 zákona č. 264/2022 Z. z. za **neopodstatnený**.

Úloha:

Kancelária Rady informuje podávateľa podnetu na preverenie o výsledku preverenia podnetu.

T: 23. 9. 2024

Z: PgO

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na zasadnutie Rady pre mediálne služby dňa 11. 9. 2024

Podnet na preverenie č. 0178/SO/2024 zaevidovaný dňa 26. 6. 2024

Podávateľ: fyzická osoba

Predmet podnetu: *Rádiožurnál*

Deň a čas vysielania: 24. 6. 2024 7:00 hod.

Programová služba: Rádio Slovensko

Vysielateľ: Rozhlas a televízia Slovenska/Slovenská televízia a rozhlas

Číslo autorizácie: AR/1

Dátum: 4. 9. 2024

OBSAH PODNETU:

„Vážená pani ...,

24. 6. 2024 v Hlavnej spravodajskej relácii Rádia Slovensko o 7:00 redaktorka vo svojom príspevku niekoho označila ako „šéfa Dagestnu“. Je tým šéfom SergejMelikov, ktorého spravodajský web RTVS (<https://spravy.rtvs.sk/>) označil ako najvyššieho predstaviteľa Dagestanskej republiky alebo je to šéf dagestanského Sergokalinského okresu Magomed Omarov, ktorý bol v príspevku, ako jediný, označený ako šéf?

Poskytlo v tomto prípade spravodajstvo RTVS poslucháčom zrozumiteľnú informáciu?

S úctou

.....

Na vedomie

Rada pre mediálne služby“

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“):

§ 25 Prístup verejnosti k pluralitným, objektívnym a neustranným informáciám

Vysielateľ, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcemu aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektívnosti a neustrannosti programov, je povinný (...)

b) zabezpečiť objektívnosť a neustrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre mediálne služby:

Reláciu *Rádiožurnál* charakterizuje vysielateľ ako hlavnú spravodajskú reláciu Rádia Slovensko, ktorá prináša objektívny spravodajský súhrn toho najdôležitejšieho a najaktuálnejšieho.

Dňa 24.6.2024 odvysielal príspevok o teroristickom útoku v autonómnej republike Ruskej federácie Dagestan, ktorý si vyžiadal najmenej 15 obetí z radov policajtov a civilistov. V príspevku odznelo, že cieľmi útokov sa stali dva pravoslávne chrámy, synagógy a policajné stanovište. Príslušníci bezpečnostných zložiek počas zásahu zabili údajne 5 až 6 ozbrojených útočníkov, pričom k zodpovednosti za atentát sa zatiaľ nikto neprihlásil. Portál The Moscow Times uviedol, že za teroristickým útokom by mohol stáť tzv. Islamský štát a že podľa šéfa centra boja proti dezinformáciám Andreja Kovalenka masaker mohli zorganizovať ruské špeciálne služby. Denník Kommersant informoval, že do útoku sa zapojili dvaja synovia a synovec šéfa dagestanského Sergokalínskeho okresu Magomeda Omarova, ktorých bezpečnostné zložky zlikvidovali. V závere príspevku odznela informácia, že ukončenie aktívnej fázy protiteroristickej operácie ohlásili úrady už v nedeľu večer, no šéf Dagestanu uviedol, že na mieste tragédie sú stále experti na výbušniny, pátranie po možných komplicoch útočníkov pokračuje a v Dagestane bude platiť 3 - dňový smútok.

Z hľadiska obsahu a typu programu - spravodajská relácia - berúc do úvahy výhradu podávateľa sme namietaný obsah analyzovali podľa § 25 písm. b) zákon č. 264/2022 Z. z.:

Prístup verejnosti k pluralitným, objektívnym a neustranným informáciám

Vysielateľ, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcemu aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektívnosti a neustrannosti programov, je povinný (...)

b) zabezpečiť objektívnosť a neustrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.

Medzi kritériá objektivity vo všeobecnosti zahrňame: relevanciu, transparentnosť, presnosť, úplnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absenciu stránenia.

Táto povinnosť vysielateľa sa vzťahuje na každý jeden spravodajský program alebo program aktuálnej publicistiky osobitne, objektivnosť a nestrannosť musí byť teda zabezpečená v rámci jedného programu. Rada v rámci svojej kompetencie posudzovať zabezpečovanie objektivnosti a nestrannosti spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky posudzuje každý jeden takýto program osobitne a jednotlivo, a z celkového obsahu relácie v zmysle vyššie uvedených kritérií objektivity.

Výhrada podávateľa podnetu smerovala voči slovnému pomenovaniu „šéf“, ktoré nejednoznačne označovalo čelného predstaviteľa Dagestanu.

Monitorovaním relácie sa preukázalo, že v príspevku sa slovné pomenovanie „šéf“ vyskytlo 4-krát, pričom bolo naviazané na 4 rôzne osoby.

„...Šéf centra boja proti dezinformáciám Andrej Kovalenko je presvedčený, že masaker mohli zorganizovať ruské špeciálne služby. Podľa neho v FSB dochádza k súboju medzi vplyvnými skupinami, ktoré sa snažia vytlačiť aktuálneho šéfa FSB Alexandra Bortnikova. Denník Kommersant zase informoval, že sa do útoku zapojili dvaja synovia a synovec šéfa dagestanského Sergokalinského okresu Magomeda Omarova, ktorých bezpečnostné zložky zlikvidovali. Ukončenie aktívnej fázy protiteroristickej operácie ohlásili úrady už v nedeľu večer. Šéf Dagestanu však neskoro ráno uviedol, že na mieste sú stále experti na výbušniny a pokračuje aj pátranie po možných komplicoch útočníkov. V Dagestane bude oddnes do stredy platiť 3 - dňový smútok.“

Ako sme spomenuli vyššie, pomenovanie „šéf“ sa v príspevku vyskytlo celkovo štyrikrát. Prvýkrát bol šéfom označený Andrej Kovalenko, stojaci v čele organizácie Centra boja proti dezinformáciám. Šéfom bol ďalej označený Alexander Bortnikov, riaditeľ FSB (Federal Security Service). Tretíkrát bolo slovo šéf naviazané na hlavného predstaviteľa dagestanského Sergokalinského okresu Magomeda Omarova (ktorého synovia sú v podozrení zo zapojenia sa do teroristického útoku) a štvrtýkrát v slovnom spojení „šéf Dagestanu“ zosobňovalo (v príspevku nemenovaného) najvyššieho predstaviteľa Dagestanskej republiky, ktorým je od roku 2021 Sergej Melikov.

Zdroje:

<https://www.ta3.com/clanok/945669/teroristicky-utok-v-dagestane-si-vyziadal-obete-medzi-policijmi-aj-civilistami-k-cinu-sa-zatial-nikto-neprihlasil>

„...Šéf Dagestanu Sergej Melikov vo vyhlásení na svojom telegramovom profile informoval o až šiestich zabitých útočníkoch; nie je jasné, aký údaj je presný...“

<https://dennikn.sk/minuta/4062055/>

„Kommersant píše, že do útoku sa zapojili dvaja synovia a synovec šéfa dagestanskeho Sergokalinského okresu Magomeda Omarova, ktorých bezpečnostné zložky „zlikvidovali“. Podľa ruskej štátnej agentúry TASS policajti Omarova zadržali a na policajnej stanici podáva svedectvo. Situácia je stále pomerne neprehľadná.“

<https://spravy.pravda.sk/svet/clanok/714803-teror-v-ruskom-dagestane-ma-19-obeti-utocili-aj-synovia-sefa-okresu/>

„Vyše 15 policajtov sa stalo obeťami teroristického útoku,“ uviedol vo videu na sociálnej sieti Telegram najvyšší predstaviteľ Dagestanskej republiky Sergej Melikov. Dodal, že policajti chránili civilistov za cenu vlastného života. Podľa Melikova zomrelo pri útoku aj niekoľko civilistov. Vyšetrovací výbor Ruskej federácie (Sledkom) neskôr spresnil, že pri útoku zomrelo 15 policajtov a štyria civilisti. Ruská pravoslávna cirkev informovala o smrti protojereja (hlavného kňaza) Nikolaja Kotelnikova v Derbente.“

<https://standard.sk/699466/teroristicky-utok-v-dagestane-ohlasuje-nastup-novej-generacie-povstalcov-na-juhu-ruska>

„...Išlo o synov hlavy etnicky prevažne darginského Sergokalinského okresu – Magomeda Omarova. Práve Adil a Osman boli prvými útočníkmi, ktorých sa ruským bezpečnostným zložkám podarilo lokalizovať a zlikvidovať. Po identifikácii tiel sa policajti vydali k domu činníka. Cestou sa však stali terčom útoku, pričom jeden príslušník utrpel zranenia. Prvotné informácie o tom, že polícia po domovej prehliadke zadržala aj Magomeda Omarova, sa miestnym médiám nepodarilo potvrdiť ani vyvrátiť.“

<https://sk.wikipedia.org/wiki/Dagestan>

„Dagestan, dlhý tvar Dagestanská republika, je najjužnejšia autonómna republika Ruskej federácie, ležiaca na západnom pobreží Kaspického mora. Na juhu hraničí s Azerbajdžanom. Patrí medzi tzv. kaukazské republiky. Hlavným mestom je Machačkala. Jej rozloha je 50 300 km², počet obyvateľov 2 milióny.

...

Hlavné mesto: Machačkala

Štátne zriadenie: republika

Hlava republiky: Sergej Melikov“

Zrejme frekventované použitie slova „šéf“ v danom príspevku a nepomenovanie hlavy Dagestanskej republiky bolo pre podávateľa podnetu zdrojom istej neprehľadnosti a menšej zrozumiteľnosti v orientácii osôb. Treba však poznamenať, že v kontexte informácií bolo slovné označenie „šéf“ vždy naviazané na konkrétneho adresáta. V prípade zmienky o vrcholnom predstaviteľovi Dagestanskej republiky a v kontexte ním uvedených informácií, cit.: „**Šéf Dagestanu** však neskoro ráno uviedol, že **na mieste sú stále experti na výbušniny a pokračuje aj pátranie po možných komplicoch útočníkov**“ nemalo adresné pomenovanie a označenie hlavy štátu v reportáži podľa nášho názoru zásadný vplyv na obsah zverejnených informácií a pre dodržanie kritérií objektivity príspevku zverejnenie mena vrcholného predstaviteľa štátu nebolo bezpodmienečne nutné.

Vysielateľ sa podľa nášho názoru nedopustil odvysielania nepresnej, klamlivej či zavádzajúcej informácie. Odvysielaná správa o teroristickom útoku bola podľa nášho názoru objektívna a nestranná. Splňala kritériá aktuálnosti, relevantnosti, vyváženosti a vecnosti.

* * *

ZÁVER:

Na základe uvedeného sa domnievame, že odvysielaním predmetného príspevku v relácii *Rádiožurnál* zo dňa 24. 6. 2024 nedošlo k porušeniu **§ 25 písm. b)** zákona č. 264/2022 Z. z.

Podnet na preverenie navrhujeme posúdiť ako **neopodstatnený**.

Prepis/popis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z. (podnet na preverenie č. 0178/SO/2024)

Monitorované vysielanie: *Rádiožurnál*

Deň vysielania: 24. 6. 2024

Čas vysielania: 07:00 hod.

Vysielanie bolo monitorované zo záznamu Rady.

časový kód záznamu o cca:

07:00 h

Príspevky:

Headline - Útoky na zdravotníkov pribúdajú, Ruský Dagestan má za sebou ďalší krvavý útok s mnohými obeťami, odborníci špekulujú, či za ním stojí tzv. Islamský štát, alebo ruské tajné služby, Počasie.

07:00:52 Ruský Dagestan má za sebou ďalší krvavý útok s mnohými obeťami

*„V Ruskom regióne Dagestan pokračuje pátranie po možných komplicoch páchatel'ov nedeľňajších útokov, ktoré si vyžiadali životy najmenej 15 policajtov a niekoľkých civilistov. Príslušníci bezpečnostných zložiek zabil celkovo 5, možno až 6 ozbrojených útočníkov. To nateraz nie je jasné. Isté však je, že cieľmi útokov boli 2 pravoslávne chrámy, synagógy a policajné stanovište. K zodpovednosti za atentát sa zatiaľ nikto neprihlásil. Portál The Moscow Times ale píše, že by mohlo ísť o tzv. Islamský štát. Šéf centra boja proti dezinformáciám Andrej Kovalenko je presvedčený, že masaker mohli zorganizovať ruské špeciálne služby. Podľa neho v FSB dochádza k súboju medzi vplyvnými skupinami, ktoré sa snažia vytlačiť aktuálneho **šéfa FSB Alexandra Bortnikova**. Denník Kommersant zase informoval, že sa do útoku zapojili dvaja **synovia a synovec šéfa dagestanského Sergokalínského okresu Magomeda Omarova**, ktorých bezpečnostné zložky zlikvidovali. Ukončenie aktívnej fázy protiteroristickej operácie ohlásili úrady už v nedeľu večer. **Šéf Dagestanu** však neskoro ráno uviedol, že na mieste sú stále experti na výbušniny a pokračuje aj pátranie po možných komplicoch útočníkov. V Dagestane bude oddnes do stredy platiť 3 - dňový smútok.“*

07:02:06 Ďalšie príspevky

Útoky na zdravotníkov pribúdajú, R. Michelko v diskusnej relácii O 5 minút 12 o moderátoroch RTVS, správy zo zahraničia, pamätný deň obetí komunistického režimu, šport, dnes očakávame, počasie;